בן ידיד 1 זה אברהם דכתיב ימה לידידי

בביתי ויבנה ידיד זה בית המקדש דכתיב

מה ידידות משכנותיך לידיד זה הקב"ה

דכתיב 3 אשירה נא לידידי בחלקו של ידיד

זה בנימין שנאמר ילבנימין אמר ידיד ה'

ישכן לבמח עליו ויתכפרו בו ידידים אלו

ישראל דכתיב זנתתי את ידידות נפשי בכף

אויביה יבא מוב ויקבל מוב ממוב למובים

יבא מוב זה משה דכתיב יותרא אותו כי מוב

הוא ויקבל 6 מוב זו תורה דכתיב 7כי לקח

מוב נתתי לכם מטוב זה הקב"ה דכתיב ימוב

ה' לכל למובים אלו ישראל דכתיב "המיבה

ה' למובים יבא זה ויקבל זאת מזה לעם זו

יבא זה זה משה דכתיב "כי זה משה האיש

ויקבל זאת זו התורה דכתיב ייוזאת התורה

אשר שם משה מזה זה הקב"ה דכתיב 11 אשר

אלי ואנוהו לעם זו אלו ישראל שנאמר 13 אלי

זו כו קנית א"ר יצחק בשעה שחרב בית

המקדש מצאו הקב"ה לאברהם שהיה עומר

בבית המקדש אמר לו מה לידידי בביתי אמר

לו על עיסקי בני באתי אמר לו בניך חמאו וגלו אמר לו שמא בשונג חמאו אמר לו

עשותה המזימתה אמר לו שמא מיעוטן המאו אמר לו הרבים היה לך לזכור ברית

מילה אמר לו ובשר קודש יעברו מעליך

אמר לו שמא אם המתנת להם היו חוזרין

בתשובה אמר לו כי רעתיכי אז תעלוזי מיד

הניח ידיו על ראשו והיה צועָק ובוכה

ואמר לו שמא חם ושלום אין להם תקנה

יצתה בת קול ואמרה לו יוזית רענן יפה פרי

תואר קרא ה' שמך מה זית זו אחריתו בסופו

אף ישראל אחריתן בסופן לקול המולה

גדולה הצית אש עליה ורעו דליותיו אמר

רבי חיננא בר פפא לקול מיליהן של מרגלים

ליתא וע' תוס' ערכין טו: ד"ה

אלן, ד) מולה. נ״ק, ה) נ״א

כשיעור מלכות מלרים. ו) וגי׳

הילחוט כ' יוחנו אמרו. ז) ל"ל

מירה. ל"ק, ק) ולעיל נב: ד"ה

אף היא הימהן, עו) ל"ל יראה

כך נפה של חותו שחור חסר חו ממה שהיה קמח ובאותו שיעור כו' כאותו שיעור ישליך מן הסלת. ל"ק, י) [שבת קלו:],

כ) [וע' תוס' שבת קלו: ד"ה ידיד וכו' ועיין פרש"י שס], ל) דעלמא. נ"ק, מ) נ"ק,

מ פ״מ.

הגהות הב"ח

(b) רש"י ד"ה לישנה החרינה וכו' וכאה שחסר העישרון עכשיו ודאי כך נפח חסר אז מאילו היה קמח ובאותו

:שיעול

לעזי רש"י

.[טרוויל"ש [טריילי"ש]

טורולליים (טורילי גפנים מוגבהים על כלונסאות.

היה לידידי בקרן בן שמן:

4. לבניַמן אָמֵר יְדִיד ישבו לבטח עליו חפח עליו בְּל הַיּוֹם וּבֵין כְּתַפְיו שְׁבֵן: דברים לג יב

דברים לג יב 5. עָזַבְתִּי אֶת בֵּיתִי נָטַשׁתִּי אֶת נַחֲלְתִי נְתַתִּי אֶת יְדדוּת נַפְשִׁי בְּכַף איְבֶיהָ:

תורתי אל תעובו:

אַלהֵי אָבִי וַאָרמְמֶנְהוּ:

אֶל הָעָם כִּי חָזָק הוּא מִמֵּנוּ: במדבר יג לא

השאור

:11

תורה אור השלם 1. מה לידידי בביתי יַבְּשׁוֹתָה הַקּוֹפְּיָת עֲשׁוֹתָה הַקּוֹפְּתָה הָרַבִּים וּבְשַׁר לְדֶשׁ יַעַבְרוּ מֵעְלֹיְרְּ כִּי רְעָתַכִּי אָז תַּעֲלוֹיִּ:

ותצפנהו שלשה ירחים:

7. כי לקח טוב נתתי לכם

8. טוב יי לכּל ורחמיו על

ילכו לפנינו כי זה משה הָאישׁ אֲשֶׁר הָעֶלְנוּ מאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַענּוּ מַה הָיָה לוֹ: שמות לב א

שמות טו ב שמות טו ב 13. תּפּל עֲלֵיהֶם אַימֶתָה וָפַחַד בָּגְדל זְרוֹעֲךְ יִדּמוּ ייַ אַר יַעְבֹר עַמּןך יְיְּ עַד יַעֲבֹר עַמּןך יְיְ עַד יַעֲבֹר עַמּןך יְיְ עַד יַעֲבֹר עַמּןך יְיָ עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קְנִיתְ: שמות טו טז

שימה מקובצת

ל) בן ידיד. בן תיבת זה נמחק: נ) עם זו קנית. ס"א. יצרת לי: ג) ר' אחא בר תיבת חייא נמחק: דֹּן הבא אמר: ס) אומר שאור: ון תיבות . ו) ונשקול פורתא כו'. פי מנחות דודאי כשהם סולת מודד דכתיב עשרון סולת . מיהו גבי תודה ושתי הלחם גלי קרא דבעי שאור מעולה

ו א מיי פ"ע מהלי מעה"ק בן ידיד. בן אברהם דכתיב ביה מה לידידי בביתי פשטיה דקרא יה] שהיה מתפלל בבית המקדש על ישראל דמעיקרא שהעבירו מעליהם מילה: כי רעסיכי או סעלווי. בשעת עלילותם . בירמיה כתיב ואתה אל תתפלל בעד העם הזה וכתיב בתריה מה לידידי בביתי וכאן דורשו באברהם כדאתרי׳ בסמוך שתנאו הקב״ה דתה לידידי: זים אחריםו בסופו. שנטעו עכשיו ואינו טוען עד זמן

לאברהם שהיה עומד בבית המקדש ומה שאומר י) בברכה של מילה אשר קידש ידיד מבטן אומר ר"ת דהיינו אברהם ישו שנקרא ידיד כדאמרינן הכא וקדשו הקב"ה מן הבטן שדורש במדרש דכתיב באברהם כי ידעתיו וכתיב בירמיה (א) בטרם אלרך בבטן ידעתיך חוק בשארו שם זה ילחק שקראו הקב"ה ילחק עד שלא נולד ולאלאיו חתם באות ברית הודש זה יעהב כדכתיב (ישעיה כב) הלאלאים והלפיעות ומתרגמינן בניא ובני בניא ויש מפרשים ידיד זה ילחק שאר זה

יעקב ונאלאיו אלו השבטים ⁽²⁾: ולישקול פורתא מיניה. פיי ימדוד עשרון קמח ונישקול פורתא ויעשנו עיסה ויכרוך העיסה במטלית ויטמננה בשאור ט בעלמא עד שתקלוט הריח ויעשה (ל שאור ויחמץ את העשרון גזירה דילמא אמי לאיתויי מעלמא אי שרית ליה לחמלו מבחוץ ולהחזירו כאן הרואה שהוא מביאו מבחוץ ולשו בכאן ואינו מודד עכשיו העשרון סבור שהוא מוסיף על עשרון ואתי לאיתויי מי [שאור מעלמא] לבד העשרון הילכך לר״מ בודה מתוכו עדיף ולר׳ יהודה י [מביא מביתו] קודם מדידה עדיף ולשון

שני שבקונטרס הוא עיקר: אין מחמיצין לשתי הלחם וחלות תודה בתפוחים. דלא הוי חמן מעליא דמי פירות אין מחמילין כך פי' בקונטרס ומסקינן הכא דלכולי עלמא הוי חמץ נוקשה לכל הפחות והא דפליגי בפרק כל שעה (פסחים דף לו.) בעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש רבן גמליאל אומר מישרף מיד פירוש שחין חדם יכול לשמרה שלח תחמיץ וחכ"א תאכל (מיד) דיכול ליזהר מחימון היינו כי הך דהכא ודקאמר להו רבי יהושע בן לוי לבניה יומא

ניתרועעו דליותיהן של ישראל י דאמר רבי חיננא בר פפא דבר גדול דברו מרגלים קמא לא תלושו לי בחלבא או באותה שעה זכי חזק הוא ממנו שאל תיקרי בדובשא ממנו אלא ממנו כביכול שאפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם מתקיף לה ר' יו חייא בר' חינגא האי לקול המולה גדולה לקול ים מלה מיבעיא ליה אלא אמר לו הקב"ה לאברהם קולך שמעתי וחמלתי עליהם אני אמרתי ישתעבדו בארבע מלכיות כל אחת ואחת ©כשיעור ארבע מלכיות השתא כל חדא וחדא מאי דפסיק לה ואיכא דאמרי אני אמרתי בזה אחר זה עכשיו בבת אחת אמר רבי יהושע בן לוי למה נמשלו ישראל לזית לומר לך מה זית אין עליו נושרין לא בימות החמה ולא בימות הגשמים אף ישראל אין להם במילה עולמית לא בעוה"ז ולא בעולם הבא יו יואמר רבי יוחנן למה נמשלו ישראל לזית לומר לך מה זית אינו מוציא שמנו אלא ע"י כתיתה אף ישראל אין חוזרין למוטב אלא ע"י יסורין: ר"מ אומר ם השאור בודה להן מתוכן ומחמיצן [וכו']: מאי חסירה או יתירה אמר רב חסדא יו עיסת אהשאור עבה נמצאת יתירה מדת העשרון רכה נמצאת חסירה סוף סוף כי קא כייל לעשרון קא כייל רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו לכמות שהן היתה משעריגן זו ולישקול פורתא מיניה וליחמציה מאבראי

וליתיה ונילושיה בהדיה גזירה דלמא אתי לאיתויי מעלמא ת"ר אין מחמיצין בתפוחים אחר כך בזה ונמצא יתר. לשון ראשון מצאמי בגליון: אין מחמילין. לשתי הלחם יו וחודה בתפוחים דלא הוי חמץ מעליא:

נתרוללו כלומר נשבר גאון עוזם: בעל הבית. הקב"ה: כל אחת ואחת כשיעור ד' מלכיות. של עכשיו: בוה אחר זה. דהוו ארבעה שיעורין . ועכשיו בבת אחת דהוי כוליה חד שיעורה אלה שיהו מפוזרין מקלתן משועבדים לבבל ומקלתן ליוו [ומקלתן לפרס] ומקלתן לאדום: מפי ימירה. מפירה ממי כלומר אימת חסירה ואימת יתירה: עבה. במעט מים מגובל נמלאת מן מסירה ז) כדפרישית יו: עשרון קה כייל. ומחי חיכפת לן למימר חילו הוה קמח הוי חסר או יתיר הא בשעת מדה לאו קמח הוא: לכמות שהן. לכמות שהיו כבר כשהיה קמח משערין ליה: לשון קל והגון ונשקול פורתה מיניה כו'. לרבי מחיר חמחי בודה מתוכו דאינו מן המובחר ולר' יהודה אמאי מביא שאור מביתו דאיכא

למימר חסירה או יתירה: נשקול

פורתא מיניה. לאחר שמדד עשרון

סלת: ונחמליה אבראי. במקום

חמימות או יטמננו בעיסה מחומלת

עד שיתחמן יפה ונהדר ונליישיה

במקומו עם השחר: גזירה דילמה

אמי לאיתויי מעלמא. אי שרית

ליה לחמלו מבחוץ ולהחזירו כאן

הרואה שהוא מביאו מן החוץ ולשו

בכאן ואינו מודד עכשיו העשרון

סבור שהוא מוסיף על העשרון

ואתי לאיתויי שאור מעלמא לבד

העשרון הילכך לרבי מאיר בודה

מתוכו עדיף ולרבי יהודה מביאו

מביתו קודם מדידה עדיף: לישנא

אחרינא ונשקול פורחא. יו מקמח

של עשרון לחחר שנמדד עם שחור

שמביה מביתו יא] ולשוה בלישה

אותו שאור שהביא מביתו אם עבה

עבה ואם רך רך וניהדריה לתוך

העשרון ואם עבה הוא יבן שוראה

כשחסר העשרון עכשיו ודאי כך

נפת חסר יגן או (א) מה שהיה

לריך להוסיף עליו כאותו שיעור

יד] שיש לך מן הסלת חוץ דודאי

כך חסר נפח של אותו שאור שהביא

מביתו יותר משחילו היה קמח ובכך היה העשרון יתר ואם רך הוא יראה כמה העשרון גדול עכשיו

יותר ממה שהיה כשהוא קמח ודאי

כשיעור זה מון גדולו נמי נפחו

של שאור ראשון ובכך היה העשרון חסר וכך יוסיף עליו: גוירה דילמא

אתי לאיתויי מעלמא. שמא ינסה

מקמח מוֹ עשרון אחר ויתן בעשרון לראות השיעור כמו שפירשנו ויערבנו

שעכשיו

קמח באותו שיעור

טשותה המזימתה. כל מעשיהם ה] במזיד ובכוונה: יעברו מעליך. א) [ברסות ה. מח: ע"ו יט:

גדול ואחר כך טוען פירות הרבה. לישנא אחרינא שאין מתבשל מעט

מעט כשאר אילנות אלא בסופו כולן

יחד: דליותיהן. טרוויל"ש: נתרועעו.

מחזיקין יותר ברעתם ולא חוזרין בהן: זית רענן. סמוך לההוא קרא

מוסף רש"י אל תיקרי ממנו אלא ממנו. לא גרס שאין הפרש קרייה בין ממנו הנאמר על יד שנדברים עליו. לחתנו של רבים שאומרים על עלמו

על לפיט שחותויים על עתתן (סוטה לה.). בעל הבית. אדון העולם (שם). להוציא כליו. אם הפקידם שם

רבינו נרשום פרידא: ואמר כו׳. כי רעתיכי

אז תעלוזי. כלומר כמה שהיו מרבין לחטוא היו שמחין: מה זית זה אחריתו רלומר בסופו. כלומר כל זמן שהוא בוטר הוא קטן הרבה ובשעה שמתבשל מתגדל ומתבשל ביחד: שאפי׳ בעל הבית. כינוי הוא כלומר מי שבראן אין יכול להן: המולה גדולה. כמו חמלה: השתא חמלתי עליהן כל חדא וחדא כמה דפסיק . לה. (לשעבר) [לשיעורה] ולא יותר: אני אמרתי. בכל מלכות ומלכות ישתעבדו מלכות ומלכות ישתעבדו בה "מלכיות בזה אחר זה: ועכשיו חמלתי ומשעבדין בק בכת אחת: ר" מאיר בקו בכת אחת: ר" מאיר ושתי הלחם בהרדה בודה לשון מוציא כמו בדה לשון מוציא כמו בדה מלבו: אלא מביא אם השיעור מהמות אחר את השאור ממקום אחר ונותנו לתוך המדה וחוזר וממלא את המדה סולת על גבי השאור. אמרו לו אף זו אינה מז המובחר. מחזיק קמחו כפלים במדה יותר ממה שמחזיק עכשיו וכשימלא המדה על גב שאור נמצא יתירה. ואם רכה נמצא חסירה

רב